

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
17 Iunie st. v.
29 Iunie st. n.

Esó in fie-care duminéca.
Redacțiunea în
Közép-utca nr. 395.

Nr. 25.

ANUL XX.
1884.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$,
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Trecut-am . . .

Pour ce poete désolé, (Leopardi), le
bonheur n'existe pas.

Marc-Monnier.

recut-am véra : Salcia
Și pleopul adumbriau frumos
Intinsul țerm al lacului,
Ce 'n unde-i oglindia voios
Verđi frunđe tremurând pe vânt.

Trecut-am tómná : Salcia
Și pleopul încă adumbriau
Intinsul țerm al lacului,
A cărui unde-acum slujiau
L'aceleași frunđe de mormént.

* * *

In vieța nóstră-asemena
Aceleași bucurii ce 'ntéiu
Ne-au desfétat, sub fruntea-ne
Aștern un jalnic capétéiu :
Durere-i totul pe pământ! . . .

Iuliu I. Roșca.

M a r i a.

— Novelă. —

Lrá născută într'o diminéță de véră, pe câmp,
la umbra grăului. Muma ei erá dela oraș. Ta-
tál ei dela munte. Se numia Maria.

Dela muma ei moștenise o mare tragere de inimă
cătră lucș și vieța sgomotósă; dela tatál ei, sănétatea;
dela diminéța care o vėduse născėndu-se, veselía; dela
umbra grăului, un fel de melancolie gravă, o odihnă in-
cugetare, care i erá tot atât de trebuincióasă, in vieța
pe care o avusese mai pe urmă, cât e de trebuincióasă
apa nufărului, cât sűnt de trebuincióse sálciile unor
morminte fără cruci, spre a arétá, că acolo dórme o
ființă.

Ea đicea adesea că trupul ei este un mormént, in
care dórme un poet.

Pe când erá de 4 ani, tatál seu murise, și fusese
silită de intėmplare să părăsescă Ardealul, unde erá
născută. Veni cu mama sa la Bucuresci, după ce ven-

duseră tot ce aveau acasă. Fu pusă într'un pension cu
tendințe religioșe, in condițiunile copiilor sáraci, căci
erá sáracă, cu tóte că vėnduse tot ce avea.

Mumă-sa se apucase să deschidă un fel de cafe-
nea-birt, unde studenții sáraci, chelnerii, birjarii, veniau
să mánance séu să petrecă, după pungă.

Ea scápă din când in când dela școlă și venia, pe
când avea deja 10 ani, să se așede la contuarul pră-
văliei, care s'ar fi putut numi, mult mai corect, o tej-
ghea decât un contuar. Incepea să facă cunoscință cu
nastica, pelinul, drojdia, țuica, printre cari se ascundea
câte o sticlă de bitter séu de aniset, cumpérate dela
desfaceri, și, cu tóte că invétá bine, scárba ei pentru
școlă și pentru vieța copilărescă ce i se impunea, de-
veniá din ce in ce mai mare. Muma ei vedea tóte a-
ceste lucruri, dar fiind că erá o ființă care mai presus
de tóte puneá specula și căștigul, o incuragiá la astfel
de lucruri, indemnând'o duminéca să stee la contuar și
să invețe a recomandá marfa bėuterei.

Féta erá fórte primă-vėratică. Ea pricepea cu pri-
sosință tot ce se cuvine să facă o bună stăpână de ca-
fenea spre a-și atrage mușterii. Se vede insé că nici
ea nici mă-sa n'avea noroc. Treburile mergeau réu.
Creditorii se inmulțiau. Datornicii nu vreau, séu, spre
a nu-i innegrí in fața posterității, nu puteau să plă-
tėscă, și astfel, din réu in mai réu, birtul mergea spre
inchidere.

Intr'o bună diminéță, féta se pomeni că o ia dela
pension și că o duce de-a dreptu la gară. Ea se bu-
curá gróznic, căci nu putea să sufere orașul acesta, in
care libertatea ei fusese închisă intre zidurile unui pen-
sion catolic, și in care treburile birtășesci ale mamei
sale mergeau atât de réu.

Unde plecau ?

Muma spuse fetei că se duc la Turnu-Măgurele
sėu Alecsandria, unde le va trimete prefectul județului
Teleorman, care erá un vechiu cunoscut al ei. Ședură
in Turnu vre-o doi ani, la Alecsandria alți vre-o doi.

In timpul acesta Maria creșcea, ca o trestie naltă
și elegantă, par că ar fi protestat, cu distincțiunea per-
sonei sale, contra traiului ordinar pe care-l ducea. In-
cepuse să fie luată in băgare de sémă de mai toți ti-
nerii din localitate. In Turnu, copiștii, scriitorii dela
prefectură, câte odată chiar și dnu supleant al Tribu-
nalului, veniau să bea câte un păhar de vutcă națio-
nală la birtu cu féta frumósă.

In Alecsandria, incepuse să devie celebră. Nu erá
arendaș, pomojnic, subprefect, călėtor mai spēlat, care
să nu tragă la hanul ștejarului. Ei toți inchideau ochii
la socotelă séu la curățenia serviciului, când Maria voiá
să le vorbescă séu să stea la mėsă cu dėnșii.

Eră ciudat desgustul ce acésta creatură avea contra ori cărei brutalități. Când și-ar fi permis cineva s'o atingă numai, se uită la dēnsul cu un fel de despreț atât de vorbitor și cu o căutătură atât de selbatică, în cât or cât ar fi fost de îndrăzneț, își perdea cumpētul și bolborosia câteva cuvinte de iertare, pe care rar o căpēta.

Gurele rele vorbiau, că selbăticiimea acestei fete eră numai prefăcută, spre a prinde și mai bine în plasele frumuseței sale pe prefect, care fōrte des inspectă Alecsandria, de când hanul ștejarubii se mutase din Turnu. Eră în acésta observațiune ōre-care adevēr. Maria eră mult mai îngăduitoare, în aparință, cu acest muritor, decât cu restul omenirii. Ea, în fond, îl găsia tot atât de ordinar ca pe toți bipezii căți i făceau curte, dar mumă-sa i dīse se să se pōrie bine cu prefectul, și ea ascultă pe mamă-sa.

În cele din urmă plecă și din Alecsandria și se duse la Ruscuc. Dela Ruscuc trecu la Varna, dela Varna la Odessa, astfel că, în vr'o trei ani, colindă mai tōte porturile Dunării și vre-o câteva cīn ale mării, până se aședă în Galați.

În Galați existența acestei creaturi devine în adevēr de mult interes.

Eră cam de vr'o opt-spre-dece ani când se aședă la contuarul birtului și al cafenelei, ce deschisese în to-vărășie cu muma-sa.

Sūnt unele figuri pe cari ți-e cu neputință să le descrii, după cum îți e cu neputință să le uiți când le-ai vădūt odată.

Vēra, după câte o furtună, iese sōrele câte odată și sullă un praf de vieță, pe ērba cāmpului sēu pe frun-đele pomilor muiate de căldură, care pare a reintineri pāmēntul cu decimi de ani. Impresia care ți-o produce acésta privelise, este mai mică decât impresia ce ți-o lasă vederea Mariei, când prin norul de fum, i zăria obrazul tiner și nevinovat ređemat cu linisce pe o mână albă și cam lungă, curată mână de model.

Fruntea pārea făcută numai spre a servi drept în-grădire unor cugete, cari nu trebuiau spuse nici odată lumei, cu care ea se întâlnea în tōte dīlele. Ochii i avea negri, frumoși, plini de o privire care nu se putea tāmăci decât acelor ce aveau semēnța geniului în propria lor privire, spre a o înțelege. Obrajii semēnau, pentru cei ce au umblat mult prin păduri, cu acele rāsare de maiu, cari au în frunđele lor un amestec de colōre, luat, parte dela crin, parte dela rozū, spre a nu mai semēnă cu nimic pe lume decât cu obrazii Mariei. Gura avea o expresie de blāndețe ne mai pomenită. Ovalul întreg al figurei semēnă cu al unei madone de Correggio.

Și când vedeai acésta ideală faptură, coborīndu-se dela contuarul seu, și venind la mēsa unui grec murdar, spre a ciocni cu dēnsul un pāhar de bere sēu de liqueur; când o regāsiai sēra, în mijlocul a trei-deci de băeți, jucānd billard cu cel mai tare dintre dēnșii, și făcēnd la serii de câte trei-deci; decā o priviai, cu țigara în gură, ascultānd prostiile și nimicurile tagmei care o înconjură în tōte serile; când, mai cu semă, începea să povestescă scene din vieța ei, sēu își spunea amintirile copilăriei din Ardeal, cu un fel de tremurare în voce, care-i da pe față emoțiunile sufletului: remāneai incremenit în fața acestei enigme omenesci, și nu scieai decā într'ēnsa este personificat geniul cel bun, sēu geniul cel rēu, or decā ea eră menită să fie un re-sumat al acestei ciudate probleme care se numesce vieța omului.

După ce bé câte 40 de beri, începea a luā peste picior pe vre-unul din numărul adoratorilor, sēu, decā simțiā că printre dēnșii se găsesce un om superior, i plăcea adesea să pue acésta întrebare :

— Cine pōte să-mi spue cum am să sfērșesc eu?

Corul curtezanilor intonā indată un imn, în care ea eră cāntată, isprāvind, ca sfānta Cecilia, într'un cor de āngeri, sēu i se povestiā că are să mōrā în adānci bētrānețe, pe sofale de mētase, ori că are să se nēvinezeze ca Cleopatra, sēu că are să-și dea ultima suflare în ștrēng, de ōre ce avea ōre-cari inclināri cătrā socialism. Ea ridea de toți, și-i punea la sfērșit să plātescă sume enorme pentru tot ce bēuserā.

Întru acésta, urmă poruncile mamei sale.

Într'o sērā, veni din Bucuresci un tiner, adus de ceilalți obicīnuiți ai cafenelei, care mergea la Galați...

El se întēmplase să ffe Ardelean. La mēsa, discuția se începū, și, aprinși puțin de focul vinului, diapasonul se ridicā până la nota discursurilor patriotice. Mateiu Aldea, astfel se numia tinerul, vorbiā cu inlesnire, și puterea cuvēntării sale, atinse atât de adānc pe Maria, în cât, acésta, în avēntul unui patriotism esagerat, vēdū pe condicele contuarului câteva picături de lacrimi, cari, fără scirea ei, veniserā să mărturisescā căldura unui sentiment, care nu șterge nici odată din sufletul omului: sentimentul iubirii de țērā.

Atunci se sculā de pe scaunul ei și veni la mēsa lor. Glumele și cheful începurā din nou. Ea vrē s'asculte. Aldea nu mai vorbiā; supērātā, se puse să ție frunte comnesenilor.

Pe la sfērșit, întrebarea ei obicīnuită veni din nou:

— Cine pōte să-mi spue cum am să mor?

— În spital, ofticosā, — respunse o voce.

— Cine a respuns astfel întrebā? — ea aprinsā de mānie.

— Eu, — dīse Aldea.

Atunci un pāhar sburā pe de-asupra capetelor și-l lovi drept în frunte, cu atāta putere, încāt sāngele apārū indată. Toți voirā să se repedā cătrā Maria, care aruncase, ēr Aldea, oprīndu-i cu o mișcare, muia bātista într'un pāhar cu apă, își acoperi rana cu dēnsa, și voi să facā un pas cătrā Maria. Când se sculā, amēți de durere și cădū pe un scaun. Ea, la vederea sāngelui, care curgea șirōie pe obrazul rānitului, leșinā.

Situația deveniā grea. Cāțiva dintre prietenii lui Aldea, îl puserā într'o trāsūrā și-l duserā la otel. Ceilalți, împreună cu mama ei, remaserā lângā Maria, care, o jumētate de cēs, stātū ca mōrtā.

După ce-și veni în simțire, cea de 'ntēiu vorbā pe care o rosti, fu ca să întrebē de dēnsul.

— Unde e bolnavul, — dīse, sculāndu-se pe cotul drept.

— S'a dus acasā.

— Dați-mi un pāhar cu apă și să mergem și noi.

— Unde să mergem? De abia poți să vorbești, și vrei să te duci?

Ea, ca și cum ar fi vrut să arate că e sānētōsā, se sculā drept în picioare și se îndreptā spre ușe.

— Cine vrē să vie cu mine, să vie.

Și fără a mai așteptā pe nimeni, se aruncā într'o trāsūrā și se duse la otelul lui Aldea.

Acesta se linisce puțin și dormiā. Ea nu voi să asculte de nimeni și intrā la dēnsul. Bolnavul se odihniā cu o mână la cap, care trebuia să-i pricinuiescā dureri mari, ēr cu cealaltā atērnānd în marginea patului. Aldea erā frumos. Rānit și palid, prin sāngele care-l perduse, semēnā cu Crist coborīt după cruce. Ea ingenunchiā înaintea patului, și ca o Magdalīnā vino-vată, își lipi buzele de mână lui și stete în acésta umilā prosternare, până ce bolnavul se deștepā. Când o vēdū lângā dēnsul, o întrebā cu vocea slabā și cu un zimbet care arētā că ērtā tot:

— Pentru ce ai venit să me veđi, decā vrei să me omori?

Ea începuse a plânge și a-i acoperi mâna de sărutări. Apoi i dăse încet :

— Ți-ți-mă și nu vorbi.

Doce zile nu se mișcă dela capul lui, și, a treia zi, când Aldea era mai bine, ea începuse a-i spune viața ei, miseriile câte le îndurase, golul ce-l simțea în suflet pentru că nu iubise pe nimeni, disperarea ce o apucă une-ori, dorul de a muri ce-l avea mai înainte de a-l fi vădit, și mulțumirea că l'a putut întâlni spre a nu se duce din lume fără să fi iubit.

— Crede-me, — i dăcea adesea, — nu sînt atât de rea pe cât am aerul. Am urit până acum pe bărbăți, pentru că nici unul n'a știut să mă facă a-i iubi. Decă te-aș fi întâlnit mai de mult, aș fi fost cu mult mai bună. Puté-vei tu să crezi vre-odată și să înțelegi cât de mult te iubesc? . . . Ia-me cu tine, du-me într'un fund de codru, fă-me sclava ta, omoră-me decă vrei, și voi fi fericită, te voi binecuvânta. Sîntem amândoi din aceeași țară . . . da, decă te-aș fi omorît aș fi murit lângă tine. Mateiu, ia-me, du-me . . .

Și începea din nou să-i sărute mânele, ca o sclavă.

Acésta viață ținu vre-o dece zile, până ce Aldea se restabilă de tot. Treburile sale îl chemau la București. El făgădui Mariei că se va întorce s'o ia cu dînsul. Ea înțelese și dădu trist din cap.

— Vei veni, séu nu vei veni, eu îți sînt datore totă fericirea mea. Să știi că pe cât voi avea o schintee de viață în mine, voi trăi ca să mă gândesc că te-am iubit. Adio!

Și astfel se despărțiră. Ea i scrisese vre-o doi ani de-a rândul, spunîndu-i tot aceleași frumoșe lucruri. După doi ani nu mai auzi nimic de dînsa.

*

Dela acésta întîmplare trecuseră vre-o cinci ani. Aldea se află odată în Galați, dus după interesele sale, când se 'ntâlnește cu un vechiu camarad de școlă, pe care nu-l văduse tocmai de cinci ani. După ce vorbiră despre multe alte lucruri, Aldea își aduse aminte de Maria.

— Ții mult s'o vezi? — îl întrebă prietenul său.

— Fôrte mult.

— Haidem atunci la ea!

Trăsura se opri în marginea orașului.

Aldea întârziă un moment în pórta cimitirului.

— Cum, a murit?

— Acum doi ani, de oftică. Hai s'o vedem.

În fundul cimitirului era un mormînt, cu câteva flori, de-asupra căruia se întorcea o salcie tineră și verde. Prietenul lui Aldea se plecă spre dînsul și-i șopti încet :

— I plăcea mult umbra . . . și a dăse murind că aveai dreptate . . .

Duiliu Zamfirescu.

A m v r u t . . .

B m vrut ca să 'nving dorul,

Departă să-l alung,

În calea vieții mele

În veci să nu-l ajung.

Nu l'am putut învinge,

Ci am rămas învins ;

De cum ardea 'nainte,

Mai tare s'a aprins.

B. V. Gheorghian.

Originea familiei Urechescilor.

Familia Urechescilor este una dintre cele mai antice familii românești. Vechiătatea ei se cunoșce și de acolo, că în cele mai vechi urice numele acestei familii nu este Urechie, ci Urele. Sub numele de Urele întîmpinăm membri din acésta familie pe la începutul secolului al XV-lea, în diverse funcțiuni. Așă într'un uric (1) din 7 ianuarie 1407, Iosif, mitropolitul Moldovei, însărcinează pe „jupânul Petru Urele, boiariul lui Alexandru Voievod” ca să dea în administrarea popei Domitian totă averea mișcătoare și nemișcătoare a mănăstirii Némțului și a Bistriții. În alte două urice de daniă, unul (2) dela Ilie Vodă și Stefan Vodă din 8 mart. 1442, și celalalt (3) dela Stefan Vodă din 7 maiu 1442, figurează ca martur, printre alți boiari, și un Oană s. Vană Urele.

Din aceste urice se vede, că familia Urechescilor există acū la Români dintr'un timp, când limba lor nu ajunsese încă a muiă pe l, dar când schimbuse pe au din latinescul „auricula” în o, și apoi în u.

Originea familiei Urechescilor, ca și a altor familii străvechi, se perde în întunericul vécurilor. Între scriitorii Români, Demetriu Cantemir s'a ocupat mult cu deslușirea originii familiilor boeresci din Moldova. El a scris și o carte în privința acésta sub titlul : „Cartea genealogiei nămurilor boerimii Moldovenesci, și anume latinesce : liber moldavicae nobilitatis genealogiae latino sermone conscriptus. 4) Acésta carte nu este descoperită până acum. D. Cantemir a mai intercalat în opul său : „Descriptio Moldaviae” un capitul (al 15-lea) : De nobilitate Moldava*. (5) Într'acést capitul susține D. Cantemir, că boerimea și nobilimea română se trage din miile ce civi romani, aduși de împératul Trăian ca coloni în Dacia după prefacerea acésteia în provincia romană. În consemnarea vechilor familii boeresci, adausă într'acést capitul, D. Cantemir pune și familia Urechescilor, dar neamintind, ca la altele, că este de origine grecescă, sêrbescă, séu tătarescă, dă prin acésta, a înțelege, că ea era fôrte vechiă în țeră și de origine romană. Și într'adevăr! în alt op al său, în „Hronicul vechimii Moldovlahiei” în „prefață” vorbind D. Cantemir despre originea Românilor în genere, și despre a unor familii românești în special, dăce (6) că „dela Corvini se trăgea Urechescii. Din contestul acéstu citat însă sémênă a rezultă, că D. Cantemir n'a înțeles aici de-adreptul pe Corvini Romani, ci pe Corvini din Ungaria, cari dăduseră acéstei țeri bravi duci, și chiar un glorios rege, pe Mateiu Corvinul. Se știe că acéști Corvini se făliau cu descendența sa romană, și că-și trăgeau originea de-adreptul din familia romană a Corvinilor.

Corvini Romani erau o ramură a familiei Valerilor. Pe la anul 349 n. d. Cr. Marcus Valerius a luat parte la un război în contra Galilor și s'a distins ca tribun militar. Tradițiunea ne spune că, provocat la duel de un uriaș Gal, Marcus Valerius a primit duelul și a învins pe adversarul său cu ajutorul unui corb, care i s'a pus pe coif. Dela acésta întîmplare Marcus Valerius să fie căpătât conumele de „Corvus, Corbul”,

1) Hășdău B. P. Archiva istorică a Rom. t. I p. 1 pag. 140—141.

2) B. P. Hășdău. Archiva istorică a Rom. t. I p. 1 pag. 74—75.

3) Hășdău B. P. Archiva istorică a Rom. t. I p. I pag. 123.

4) Cantemir D. Hronicul R. M. V. Iași 1835 t. I pag. LII și LXXI.

5) Cantemir D. „Descriptio Moldaviae, București, 1882, pag. 112—119.

6) Cantemir D. Hronicul, Iași, 1835, t. I p. 41.

ér urmaşii lui de „Corvini“ (1) Din acesta familie este renumit pe la anul 31 n. d. Cr., ca orator, un Marcus Valerius Massala Corvinus. (2)

Că familia romană a Corvinilor a venit în Dacia, că s'a păstrat aicea în decurgerea timpurilor, și că a dat apoi Ungariei mai mulți bărbați foarte însemnați, între cari mai glorioși au fost Ion Corvinul Huniadi și fiul acestuia Mateiu, rege al Ungariei de la 1458—1490 4), acesta ni-o afirmă și istoricul Ant. Bonfinius 5.)

Nu voi ascunde aici, că mulți scriitori, mai ales Maghiari și Sași, cari negă originea Corvinilor din Ungaria de la familia romană a Valerilor din ramura Corvinilor 6), însă argumentele lor sunt departe de a le pute proba afirmările.

De și D. Cantemiru ne spune, că Urechiescii se trăgea din Corvini, totuși scapă din vedere a ne arăta și modul cum se consângeniă familia Urechiescilor cu familia Corvinilor din Ungaria. Asemenea nu ne precizează nici timpul când, nici locul pe unde au venit Urechiescii din Ungaria în Moldova. Cum-că ei n'au venit nici de-a dreptul din Transilvania, nici pe timpul regelui Mateiu Corvinul, acesta rezultă parte din considerarea, că Corvinii Ungariei, cu moșile sale, nu erau acu în Moldova pe la începutul secolului alu 15-lea, adevă înaintea de înălțarea lui Matei Corvinul pe tronul Ungariei și mai înainte de luptele lui cu Românii Moldoveni.

Corvinii Ungariei își avea moșile familiare în partea mediuială a Transilvaniei și spre mediuoapte dela Valea Hațegului. Aicea însă să-i fi adus Sigismund, regele Ungariei dela 1387—1437, și anume din „șinuturile transalpine“, adevă din Oltenia (6). Deci, după Bonfiniu, lăgănul primitiv al Corvinilor din Ungaria să nu fie fost Transilvania mediuială apusenă, ci Oltenia. Aicia dară, în Oltenia, trebuie să căutăm și lăgănul familiei Urechiescilor din Moldova, pentru că ea eră consângenă cu Corvinii Ungariei, după cum pretinde D. Cantemir.

Cumcă afirmarea lui D. Cantemir nu este lipsită de adevăr, credem că rezultă și din considerarea, că tocmai în Oltenia, în lăgănul familiei Corvinilor, există mai multe moși cari poartă numele de Urechie. D. Frunțescu ne spune, (7) că în România Muntănă, în județul Mehedinți se află doue localități, una cu numele „Cotul lui Urechie“ și alta „Stiubeiul lui Urechie“; în județul Gorju există o comună cu numele „Urechiescii“, în județul Dolju un cotun „Urechiescii“, și în județul Râmnicul-Sărat sunt doue cotune și o comună cu numele „Urechiescii“. În România Moldavă intimpinăm erăși mai multe localități cu numele „Urechie“. Așă găsăm în județul Putnei doue sate „Urechiescii de jos și de sus“, în județul Némț un cotun „Urechienii“ și în județul Iași o locuință izolată, numită Urechie.

Șirul localității ne arată lămurit direcțiunea ce a apucat-o familia Urechiescilor în răspândirea sa; că adevă a plecat din marginea cea mai apusenă a Olteniei și a ajuns, înaintând încetul cu încetul tot pe sub pōlele Carpaților, până sub muntele Cēhlăului.

1) Drumann W. Geschichte Roms. 5 Th. Königsberg 1841. pag. 409. — Livius, VII 26; VIII 16; — Florus, I 19; — Gellius, IX 11.

2) Drumann W. l. c. I. Th. pag. 472, 481; II Th. 142, 150, 151.

3) Kaprinai Steph. Hungaria diplomatica temporibus Mathiae. p. I et II. Vindobonae 1767—1771, pag. 336 ș. c.

4) Bonfinius Ant. Rerum Hungaricarum decades libris XLV comprehensae, edit. VII. Lipsiae 1771 pag. 432—433 și 5:6—5 1.

5) Conf. Benkő Ios. Transilvania p. I edit. 2. Claudiopoli 1834, pag. 177—182 și 559—57.

6) Bonfinius, l. c. pag. 4 2—4 3.

7) Frunțescu D. Dicționar topografic și statistic al României, București, 1872 pag. 50.

Miron Costin, (1) Ianachie Văcărescu (2) și B. P. Hășdău (3) ne spun, că Oltenia și Valea Hațegului au fost lăgănul națiunii Române. Urmă dară firesce, că tot de aici să se fie răspândit mai departe și familia Urechiescilor.

Deci, decă luăm în considerare, că primele și cele mai nobile și mai puternice colonii romane au fost aședate prin Oltenia, prin Transilvania mediuială apusenă și prin Temeșana de astăzi; decă luăm în băgare de sēmă, că lăgănul primitiv al Corvinilor din Ungaria a fost Oltenia, și decă privim și la localitățile cu numele de Urechie de pe sub pōlele Carpaților: apoi trebuie să mărturisim, că nu putem a nu primi de întemeiată afirmarea lui D. Cantemir, că familia Urechiescilor se trage din Corvini, și anume: ori de-a dreptul din familia primitivă a Corvinilor Romani, aședate prin Oltenia, după cum sēmăna a rezultă din șirul localităților cu numele Urechie, ori din Corvinii Ungariei. Și într'un cas și în altul, nu incapa îndoielă, că familia Urechiescilor este una din cele mai nobile și mai vechi familii curat românesci.

Ion Sbiera.

F a, b i e a.

(Incheiere.)

Bébé la Fr. nume de desmerdare cătră copii mici, în bébé e reduplicațiunea lui: be. La italieni vădurăm cuvântul *bambino*, unde asemenea e reduplicațiune din bam = bab, și bin, din *ben*, și apoi mai avem bim în *cherubim*, seu și *cheruvim*. Cheru și heru la Galli, spadă (de aci poporul: Cheruscii = spădări) evreesce: cheref, și *bim*, om. Fînța și numele, de origine sânt din Persia, unde s'a născut tradițiunea despre *facerea lumii*, și unde a fost paradisul cu cele 4 riuri. *Bim* la Irlandezi fînță. *Cherubimii* însemnă: ômeni, fînțe cu spade, și astfel numele e gallic.

Pe *b*, din *ben* îl aflăm la Galli și strămutat în *f*, *fen*, de aci la Galli: *mamfen*, *mama*, femeia bătrâna; din *fen*, e la Francesi; *femme*, pentru că *m* trece în *n*, de aci e la Latini *femina*, la noi *femeia*. Femeii la Bretoni muierușca animalelor, *femelle* la Fr. tot acesta.

Avem cuvântul *băiat*, acesta nu purcede din *ba*, *be*. *Băiat* are doue înțelese: 1) copil mic, 2) scaldat. *Băiat*, copil mic purcede din *balia*, la Italiani *mamă* lăptătoare, care dă lapte la copil, și astfel *băiat* însemnă copil mic, carele încă suge; *băiat*, în al doile înțeles scaldat vine din: din *baiein* la Bretoni, a-l băga în apă, în scaldă, *baiae* la Latini scaldă, *balnea*, ați la noi *baia* adevă scaldă, deci *baiatus*, *balneatus*, *baiat* însemnă scaldat, curățit.

Acuma eră ajungem la *b*, schimbat în *v*.

Va la Galli, copil mic, *hua* copil mic.

Ben în *ven*, de aci *ven*, *venen* la Cornvali *femeia*; dară cumcă *Ven*, a existat la Galli, și la Romanii vechi cu înțeles de *femeia*, demustră numele dînei *Ven-us*. La Galli și Bretoni *gwener* și *wener* a însemnat nu numai *femeia*, ci și dîna: *Venus*. Acuma aflăm *causa*, că pentru ce *Venus* are genitivul *veneris*, pentru că erau doue numiri; *Venus*, și *wener*. Precum amintii mai sus, că la Galli, cuvintele ce se încep cu *gw*, se pot începe și numai cu *w*, dovedesce: *wener*. Noi cuvântul *vinere*, nu-l avem din latinul *Venus*, ci din gallicul *wener*. Dar

2) Miron Costin „Letopisițile Moldovii“ edit. I tom. I pag. 29 și 31.

3) Văcărescu I. Observații asupra regulilor gramaticii românesci. Râmnic 1787, în cuvântul de închinare.

4) Hășdău B. P. Istoria critică a Românilor, t. I. București, 1875, pag. 305 ș 88.

Frumsețe spaniolă

prin Irlanda se află cuvinte, unde din gw, a cădută w, p. e. gwenhvyvar, *Genovefa*, format mai târziu, și în care *fa*, e repetițiunea lui *qwen*, gen.

Din *be*, avem *ve*, cu înțeles de: femeie. Am arătat mai sus, cum din *ba*, a rămas b singur, în Bevans, pruncii lui Ioan, séu Iovan; așa din *ve*, rămâne singur v, cu înțeles de femeie, de om. Verch și gwerch la Galli și Bretoni: virgină. *v*, e pentru *ve*, érá *erch* e terminațiune de diminutiv, deci verch în sensul strins, însemnă fetiță, femeuță; din verch strămutându-se ch = k în g, s'a făcut latinul: *virgo*, adecă virgină și *virago* la Romanii vechi niște ține, cari se dic: *Viragines* și *Virgines*. Gwreicca la Galli a prinde femeie, a se înșură gwerg la Cornvali, bărbat, gwreigan la Galli muiere mică de stat.

Din verch, cădënd r afară, și ch (la Francezi în ș) strămutându se în ci, s'a format cuvântul *fecióră* la noi, unde fe, e be = ve, după a cărei terminațiune mai jos.

V pentru sine a rămas cu înțelesul de: om, și apoi Galli au adaus: r, wr, însemnă bărbat. când s'a format limba latină peste tot din cea gallică, Latini întră consonante au virit câte o vocală, astfel din wr au făcut vir, bărbat; acest w; din wr s'a strămutat în o, u, și cu r la olaltă or, ur, terminațiuni pentru de a însemnă, om, p. e. *pastor*, *profess-or*; acest or, în *verchora* e terminațiune pentru *fecióră* și *feci-or-a*.

Dar *erch* nu e numai terminațiune de diminutiv; ci însemnă la Galli și Bretoni asemenea: néuă, alb, curat. De aci a putut să vină idea de curată, ca și un pleonasm, căci numirii *fecióră*, nu trebuia adaus: curată, căci acest sens e în însuș cuvântul *fecióra*; din néuă, a venit idea a face: *Maria-Schnee*, adecă *Maria néuă*, pentru că néua însemnă și curat, séu curat și néuă, în loc de *Maria fecióra*, séu femeia *fecióră*; séu femeia ca néua, curată.

Acest ba, va, ve, femeie, e la Nemți în cuvântul: *Weib*, femeie, séu wabi când o desmêrdă. Fer la Scoti și Irlandi însemnă om, fear la Irl. om, în legătură cu: vir latinul, și fer scoticul și irlandezul, află: *fêr* fi la unguri, bărbat.

Am ajuns acum la cuvântul: *fata*. Acesta are o istorie întregă până a ajuns la noi.

Fadh, (și pentru că d se schimbă în t) fath la celtgali a însemnat: divin, profetic, magic. Din fadh în monuminte vechi: *fada* și *fadus* astfel și bărbătesc și femeiesc. *Fatua* la Arnobiu și Iustin, *fada* și *fata* la Italiani, *fada* la Spanioli, *fade* în langocijana, *faye* la Francezii vechi, toate cu înțelesul de: fée, adecă țină (din divină); *fae* la Fr. vechi s'a numit un încântătoriu, farmecătoriu, vrăjitoriu, mag, fain la Scoti, *fée*, *fadha* la Irlandezi, măgia, farmecătură; *fath* la ei, rațiune, știință, cunoștință, fathoide la ei: om de știință, învățătoriu. Din fadh fath, e fet în *profet*.

Să vedem acum, cum a trecut *fadh*, *fath* în limba latină.

Din fadh fath, s'a format verbul *fatuari*, a profeti, a fi însuflețit de spiritul divin și a spune cele viitoare. Iustin (XLIII. 1) dice: „Fauno fuit ut nomine Fatua, quae assidue divino spiritu impleta, velut per furorem futura praemonebat, unde adhuc, qui inspirari solent, *fatuari* dicuntur“.

Aceea, ce s'a spus înainte despre viitoriu, s'a numit: *fatum*; din *fatuari* e *fatum*, ce însemnă: vorba rostită, voința spusă de Jupiter, ca și a zeului mai mare, și une-ori și a altor zei. Serviu (V. A. 628) dice: *Vox enim Jovis, fatum est*; și (XII. 808). *Juno sciens, fatum esse, quidquid dixerit Jupiter*; érá Isidor (Orig. VIII. 11. 90) *fatum* dicunt, quidquid dicit *fantur*.

F. din fadh, fath a trecut în v, de aci latinul: *vates* (vat = fath, es = eis om) om profet, predicetoriu,

poet. Ennius (Ann. A 221): *Scripsere alii rem, versi bus, quos olim Fanni Vatesque canebant*. *Vaticinium* din *fath* = vas, și cano (cânt) cecini. *Vaticanum* locuința papei în Roma, ce nu pôte avé înțeles mai bun, decăt: locuința profetului. Aci a fost: deus vaticanus.

Cu câtă frumșetă, cu câtă rațiune, din gallicul *fadh*, *fath*, în mitologia vechiă latină s'au făcut: *Fata divina*, parcele, urditoarele. Aceste erau trei: *Tria Fata*, și pe forul roman din timpul împéraților „*Tria fata avură cultul lor*, și în Roma a fost o stradă „în *tribus fatis*“ Aceste se numiau și *fata scribunda* adecă scriitoarele de sôrte, séu fetele sciitoare; până aci numai fatuau, dar acuma și scieau. Nu însêdar se aude ađi la noi: „Dôr așa mi-a fost *scrisă*“ înțelegând sôrtea, și susținându-se memoria despre: *fata scribunda*.

Ca să nu fie dubietate despre aceea, că *fata* a însemnat dôră numai *fatum* în plural, și nu o țină, o fată = o țină, étă ce dice Stasil. Silviu (V. I. 259) *Ubi supplice dextra, pro te fata rogat*. La Henzen inscripțiunea nrul 5779 dativul în plural: *fatibus*, până ce mai sus vêdurăm în *tribus fatis*, și astfel în *fatibus* reafăm nominativul singular: *fata*. Ba Petronia (42, 77 după Preller, Rôm. Myth. pag. 565) arétă că în limba poporală română vechie s'a ăis și *fatus meus*, adecă și în gen bărbătesc, ce consună cu monumintele vechie, în cari s'a aflat — precum arêtasem mai sus: *fada* și *fadus*.

Deci *fata* la Români, are tot acea origine ca și *fada* *fata* la Spanioli, și în prima linie are înțelesul cunoscut în poveste, adecă: de țină; — ce lucru frumos că în *fatus meus*, reafăm pe: *Făt* frumos, asemenea deu din poveștile nôtre. Adevêrat, că copila unui tată încă se numesce fată, și cătră copil ăicem și fătul meu, dar acest înțeles a intrat mai târziu în limbă.

Pôte că cineva ar vre să-mi aducă aminte de *foetus* din limba latină, carele, ca și substantiv a însemnat *fetul* din pântece deosebi la animale (arare-ori figuritive și copil) érá ca și adjectiv, foetul a uns, grea de fetat, o vacă, épă, oia, scrófă, foetura timpul de fêtat, dar foetus substantiv a cuprins amêndoue genuri în sine, adecă pentru *femein* nu a avut formațiune separată. *Fata*, și făt nu e din foetus, din acesta ni-a rămas numai idea de *fêtare* la animale.

O alta ingrigire pôte avé cineva, pentru că: fată și făt în plural, e: fete și feți. Nici o ingrigire! Natural, că în gramaticile latine nu am aflat cauza pentru ce e așa, și nici gramatiștii nôtstri de până acuma nu o descoperiră. Aci e o declinațiune celtică, care avea flecsiune și internă și esternă, și fiind că în limba celtică érá regula, că a din sigular, fie în rădêcină, fie în terminațiune, în plural se schimbă în e, în: *fata* făt, aflăm declinațiunea celtică, făcându-se: fete feți.

Din aceste tôte, arêt, că *fa* ce se află în refrenul poeziilor poporale e din: ba, identic cu pha, pa, va, și însemnă: femeia, și nu e scurtat: din fată. Mai departe arêt, că *bica* din Oltenia, venind din *be* e scris mai bine; *bea*, și nu însemnă: *dragă*, ci: femeia, fată; și *bea* din Oltenia cu tot dreptul îl putem folosi, acolo unde am vre să traducem pe francesul: fée, căci amêndoue purced dela protopărinți comuni, dela Galli.

Din aceste puține câte am descoperit aci, fie-carele va începe de a se convinge, că acele, ce nu le aflăm în limba latină, că se ni deie desluciri, să le cautăm în acele limbi, cari susținură cuvintele poporale dela aceia, dela cari ne tragem și noi, și cu trudă vom descoperi multe cu succes, și vom aduce lumină asupra limbei nôtre și formațiunii ei, asupra elementelor și anticității ei.

Bólele nervóse.

Primul tratat asupra nervóselor, fu publicat în 1864 de Axenfeld. Acest tratat, se bucură d'o mare reputațiune în timp de 40 ani. Știința însă înaintă și pe la 1872 Axenfeld se gândia să refacă lucrarea sa din 1864 și-și asocia în acest scop pe unul din elevii sei cei mai destinși, pe doctorul Huchard. Axenfeld însă muri în 1876 și elevul seu i continuă lucrarea care a apărut acum în a doua edițiune.*

Duchenne este acela care a pregătit toate progresele efectuate de douăzeci de ani, în studiul afecțiunilor nervóse de către strălucita școlă dela Salpêtrière. Această școlă roditoare a descris leziunile adânci produse în sistemul nervos de către cea mai mare parte din bólele descoperite de Duchenne; ea a dat lucrării sale o sancțiune nouă și definitivă, aceea a faptelor anatomico-pathologice, dar n'a adaus nici n'a scos nimic din tablourile clinice pe care el le întocmise. Microscopul a completat și confirmat opera clinice; de aceea d. Huchard a intrunit în aceeași laudă numele lui Duchenne și a dlui Charcot.

D. Charcot și elevii sei au și meritul d'a lămuri printr'o tehnică foarte perfecționată studiul isteriei. Póte că școlă dela Salpêtrière a perdut pré mult timp cu studiul manifestațiunilor teatrale a acestei nevrose: est-tasul, somnambulismul, letargia, catalepsia.

Isteria se întâlnește pretutindeni în timpul de față; se dă numele de isterice tuturor femeilor esaltate, desechilibrate fantastice. Romancierii, istoricii, nu s'au temut să spună că genul și toate pasiunile mari, precum eroismul, sânt niște nevrose, care sémână cu isteria. În curând se va dice, ba s'a 4is chiar, credem, că *generarele care fascinează pe soldații sei prin îndrăsnela și prestigiul seu, că oratorul care subjugă pe auditorii sei prin elocința sa pasionată este un isteric care ipnotisează prin contagiune pe acei care-l incongióră. E bine! nu; nu vom fi siliți să considerăm pe Ioana d'Arc, pe Napoleon I seu pe Mirabeau ca niște simpli magnetisori. Putem să avem o mai bună opiniune despre dênșii și despre contemporanii lor. Această erupțiune intempestivă a patologiei în istorie este de plâns, și toți medicii ar vedé c'o adevărată tristeță faptul că s'ar poté crede că istoria omenirii este numai istoria bólelor nervóse. Medicina are niște datorii mai nalte, mai folositoare. Puțin ne pasă d'a sci, că decât Ioana d'Arc eră isterică, decât Napoleon I și Mirabeau erau epileptici, fiind că sântem siguri că epilepsia nu produce geniul militar și că isteria nu face să se nască entuziasmul național.*

Ce este atunci isteria? Andral dicea că această nevrosă complexă imbrățișează toate afecțiunile nervóse. Această aserțiune e vagă, dar adevărată; și vedem cu plăcere că d. Huchard, ca un adevărat clinician, n'a căutat să ne uimască printr'o precisiune și mai nerealisabilă. Isteria are două forme: forma convulsivă, cu spasmi și atacuri; forma vaporosă, care se numește și nervosism, stare nervosă. Aceste două forme pot să se unescă la aceeași persoană; dar ele pot esista și 'n mod separat. În toate casurile, toate istericele, și am poté dice și toți istericii, căci și bărbați sânt une-ori tributari ai acestei mari nevrose, au un sistem nervos desechilibrat, ei intră în marea clasă a neponderațiilor pe cari Laségne i-a numit cerebrali.

D. Huchard a făcut un studiu foarte interesant asupra caracterului și moravurilor istericelor. Isterica este un mare copil réu crescut, plăcut une-ori, neplăcut

adese-ori, plângând c'un ochiu și riđend cu celalalt, pasionată în afecțiunea care mâne se va schimbá în ură seu indiferință, trecând într'o clipă dela un esercițiu neimpăcat la apatia cea mai înderétnică, dela convorbirea cea mai strălucită la mutismul cel mai absolut; mobilitate intelectuală, atacsie morală, aceste sânt trăsăturile principale ale caracterului lor. Este folositor să le observăm în societate, căci, decât le descoperim la vr'o persoană din cercul nostru, vom poté să ne ferim astfel de multe greșele, de multe desamăgiri. Nu pré glumiți cu aceste femei plăcute, cari ve arétă din cel dintéiu moment o simpatie esagerată, într'o bună dimineță, când vor fi enervate, cel mai mic cuvânt 4is în glumă va fi interpretat ca o ofensă. Aceea pe care o privai ca o amică veselă, va incepe să plângă, să te mure și se va preface într'o dușmană neinduplecată. Păziți-ve de femeile pré plăcute; rămâneți în rezervă nainte d'a sci decât ele sânt totdeuna astfel. Păziți-ve de afecțiunea și de disreșțiunea lor; istericele au o adevărată atacsie a limbei. În unele momente ele sânt nevoite să vorbescă, ori ce otăriri ar fi luat mai nainte, și atunci cuvintele lor nedisciplinate nu vor să mai scé ce vré să 4ică secretul, și lovesc în onórea unuia, în interesele altuia, în siguranța tuturor, ca o lume revoltată care sfaramă totul în trecerea ei. Câteva minute apoi, biéta femeie va fi sdrobotită din cauza réului ce a causat; ea e plină de devotament și de abnegațiune când poté să se rețină pe priporul réului unde este atrasă fără voia ei.

Negreșit, ele deraliează adese ori în viață. Motivurile cele mai de nimic le vor impinge la actele cele mai rele. Unele, care nu vor fi găsit în soțul lor, idealul ce au visat, îl vor înșelá cu cel dintéi ideal fals ce vor întâlni și care nu va valorá, negreșit, cât cel dintéi; seu decât nu vor înșelá, ele i vor face viață amară pentru a se poté despărți de dênșul. Neținând sémă de onórea și demnitatea lor, ele vor simulá niște aventuri amoróse cu totul inchipuite. Ele vor simulá și o sinucidere care va fi pregătită cu mare ostentațiune, dar care se va oprí în totdeuna la limitele unei comedii iscusite. Pre'acerea este adevărata manie a istericelor; adese ori, ele mițesc pentru plăcerea d'a minți. Scim cu toții cât de puțină atențiune trebuie să dăm povestirilor pe care le face istericele despre suferințele lor trecute seu presinte, ele esagerază totul. Une-ori minciunile lor au niște urmări grave, căci se întemplă ca ele să acuze de cine scie ce crime pe niște ómeni nevinovați. În aceste casuri, istericele devin niște adevărate alienate periculoase. Acum medicii legisti sciu cum să le dea pe față; dar mai nainte lumea le credea și multe crime judiciare s'au comis din cauza lor.

Din fericire, aceste casuri sânt cu totul rare și cea mai mare parte din isterice nu sânt decât niște ființe slabe, fantastice, capricioase, care pot fi stăpánite. D. Huchard dice cu drept cuvânt, că medicul poté avé o acțiune psihică foarte salutară asupra unor asemenea bolnave. În asemenea casuri tratamentul moral este cel mai folositor la aceste ființi nenorocite, care fără a avé un organ anume atacat, sânt în prada unor suferinți vagi, generale. Mai mult decât ori-care altele, etc au nevoie de incuragiări, de cuvinte dulci, de afecțiunea celor ce le inconjóră. Dar să nu uităm, că blândeta medicului nu trebuie să-l facă să uite că istericele sânt niște copii, pe care din timp în timp trebuie să aibă curagiul să-i biciuască moralmente.

J. D.

* *Traité des névroses*, par le professeur Axenfeld, 2-me édition augmentée de 700 pages, par M. Huchard, médecin des hopitaux Paris 1883.

Istrate voinicul.

— *Baladă de sub Detunata.* —

Bun' ai fost tu de mirésă
 Și de nevestă frumoasă;
 Ei săracul ce Vulcoiu,
 Bun a fost de-a belii boi
 Și de galbini de cei noi!
 Remăi Vulcoiu supărat,
 Că Istrate te-a lăsat!
 Frunză verde flori mênunte,
 Că Istrate-i mort in munte;
 Dar nu-i mort de flori domnesci,
 Ci-i de nēm de Jircuesci,
 Elu-i mort in câmpul gol,
 De o muche de topor,
 Mortu-e in câmp sub pădure
 De o muche de se cure,
 Jurca Șandru c'un nepot
 Ei l'au omorit de tot,
 Și le-au ajutat Cărtóie,
 Pentru că i-au dat o óie.
 Dar lumea ȃice că-i de vină
 Blăstēmata Catalină,
 Care amăgiă lumea
 Cu portul și cu vorba,
 Că se portă cam de lume
 Și vorbiă tot făcēnd glume,
 Se uită ca o șerpóică
 Și pășiă ca o smeóică,
 Cunoscea lumea de dragă
 Și-mblă săptămăna-ntrégă,
 Cu găina friptă 'n pólă
 Și cu plosca sub suoră,
 Până ce l'au imbētāt,
 Și la Jircuesci l'a dat,
 Aceia a pus capul
 La Istrate voinicul,
 Pe care-l plānge codrul
 Și-l jelesce Vulcoiul.

Ioan Pop Reteganul.

Idei și principii economice.

Acea țără care-ș espórtă produsele muncii sale in forma brută, cum se espórtă la noi: termină cu espórtul ómenilor sei, cum ȃice H. Carey, termină dară cu să răcia, bóle, emigrațiune, barbarism.

Banul este pentru corpul social, aceea ce este aerul atmosferic pentru corpul fisic: amēndoi produc mecanismul circulațiunii.

Dintre tóte mașinăriile câte stau omului la dispozițiune, nici una nu are atăta putere in respectul economiei de timp și muncă ca banul.

Avuția séu puterea omului a dispune de forțele naturei cresce in proporțiune dréptă cu ușurarea schimbului séu circulațiunii, éră acēsta din urmă cresce numai in mēsură in care omul póte dispune de mijlocul de schimb adecă de ban.

Cu cât un obiect e mai folositoriu, cu atăta se caută mai tare și in urmă acesta cu atăta se inmulțesce séu reproduce mai tare, cu atât se și eftinesce mai tare. Acest principiu se aplică și la ban. Banul are tendința a merge la locul unde folosul lui este mare,

unde inmulțindu-se dobānda pentru folosul lui este mai mică.

Deci banul fuge de țările agricole, unde e mai scump, in țările industriale unde e mai eftin.

In ori ce țără unde banul incurge mai cu prisosință tóte iau altă față. Munca și industria căștiğă viēță, comerțiantul e mai intreprindētoriu, fabricantul mai sirguitoriu și mai isteț, agricultorul urmēză după plugul seu cu mai mare sirguintă și grige.

Faceți ca in țera noastră să fie căutată puterea de muncă fisică și intelectuală, faceți ca lipsele nóstre să se acopere prin produțiunea nóstră, nu prin muncă străină, importānd mai tóte pentru trebuințele nóstre din străinătate și atunci, și decă nu vom avē bani de aur, țera va avē bani cu prisosință, căci va posede mijlóce séu puterea de a cumpēra banul.

Civilizațiunea este singura țintă cătră care nisuim; prin progres in cultură ne putem apropiā numai de aceea țintă, a o atinge insē omului nu este dat.

Cu cât va fi circulațiunea mai repede intre consument și producent, cu atât mai perfectă va fi desvoltarea omului, cu atât mai repede crescerea bunăstării lui, și prin urmare cu atât mai ușor progresul spre civilizațiune unde nizuim.

Anglia prin sistema de a deveni centrul séu singura „lucrătóre” a lumii este cel mai mare vrășmaș al civilizațiunii, căci tinde a ucide tóte centrele locale, depărtānd pe consument de producent, ca prin sistema de esploatare să impună fabricatele sale tuturor popórelor.

Acesta sistemă se numesce și „politica colonială”.

Ioan Roman.

C u g e t ă r i.

— Virtutea este pentru moral aceea ce sănătatea este pentru fisic.

— Decă averea nu ne dă spirit, ea face cel puțin ca fie-care să ni-l presupună.

— Omul generos pune sub picióre aceea ce dă și la inimă aceea ce primesce.

— Amiciția este ca acele altare antice, unde nenorociții și chiar culpabili gășiau un asil sigur.

Sufletele bine incercate suferă mai mult cu inima decăt cu corpul; ómenii vulgari, din contră, suferă mai mult cu corpul decăt cu inima.

— Nu te spriginé pe amici. Nu te spriginé nici pe numele părinților și a rudelor. Mii de ómeni ș-au petrecut partea cea mai frumoasă din viēța lor așteptānd, insēdar, spriginul amicilor și tot pe atăția au murit de miserie pentru că s'au spriginit numai pe reputațiunea părinților și a rudelor. Spriginesce-te numai pe tine ēn-su-ți și caută a nu uită, că cea mai bună recomandațiune pentru tine este un caracter sincer și statornic unit cu o energie curagiósă.

— Ori cum te-ai purtă, nu poți să-ți cunosci nici amicii nici neamicii: cu toții au aceleași apucături esterióre, aceeași politeță și același limbagiu. Ah! cât de mult urēsc acēsta lume jósă și lingușitóre. Aș iubi cu mult mai mult onesta francheță a ómenilor sēlbatici, care iubesc séu urēsc fățiș. La noi insē cei ce voiesc să ne pérđă, ne imbrătoșeză și ne lingușesc; și acēsta se chēmă usul societății la popórele civilisate!

— Femeia este enigma secolului al XIX-lea. Nimene n'o póte ghici, dar nimene nu voiesce să renunțe la dēnsa.

— Numai blāndeța asigură fericirea femeilor; atunci sūnt ele mai tari când nu se apēră.

SALON.

Dela Bucuresei.

— Preumblare pe Calea Victoriei. —

Pasagiul român atât de frecventat altă-dată, centrul gazetarilor și al omenilor de condeiu, astăzi are un aspect trist și părăsit. Locul gazetarilor este ocupat astăzi de magazinele de încălțăminte, și acolo unde mai de mult se scrieau articoli fulminanți, acuma se vînd ghete...

Să trecem dar înainte!... Êtă că sîntem aprópe de palatul Domnesc! Edificiul acesta, de și nu este mare, are în construcțiunea sa ceva monumental și colórea cea închisă i dă óre-care aspect istoric im-pasant.

Când s'a ridicat acest edificiu chiar în locul acesta își va fi avut resónele în impregiurările de atunci; astăzi însă locul este prě strimt. Apoi imediata apropiare a caselor vecine de trei părți ale palatului, îl umbresce așa dîcînd prě mult și familia domnescă se pare prě espusă atențiunii publice. Chiar și mica grădină arangiată cu mult gust sub gîmurile de miédădi ale palatului, incungiurată numai cu grilagiu de fer, póte să delecteze câte odată vederile familiei domnitóre, când membrii dênsei ca alți muritori vor privi prin gîmuri, însă nu póte servi ca loc de distragere...

De altă parte însă trebuie să mărturisim, că un palat domnesc alătura cu edificiile vecine, incungiurat totdeuna de vederile mulțimii active viale își are și partea sa bună. Nimic nu influințază mai desastros asupra spiritului, decăt retragerea dinaintea mulțimii, casele acele închise în care nu se aude decăt pendul misterios al orológelor, pașii sficioși ai ómenilor curții. Singurătatea n'a crescut nici odată spirite mari, singurătatea e bună pentru un om crescut atunci, când ocupațiunile sale recer multă meditare și labóre; pentru familie însă sgomotul și mișcarea sînt primele condițiuni ale desvoltării spirituale.

În fața palatului, acolo unde mai nainte ni se presintau niște locuri deșerte, incungiurate cu niște uluci de scânduri: astăzi se 'nalță un edificiu pompos, rival palatului 'Daciei', ce înfrumșetază în mod admirabil Calea Victoriei și piața Episcopiei. Am observat, că stilul așa dîs 'boeresc' al caselor începe a dispăre încetul cu încetul de pe stradele principale; în locul edificiilor pentru comoditatea personală a unei singure familie, cu casa în fund și cu o curte largă cătră strada, astăzi se 'nalță edificii cu mai multe etage, clădite pe linia stradei. În scurt, stilul economic învinge stilul de plăcere, care se vedea mai nainte pe stradele principale; numai prin mahalele se mai vede sistemul vechiu, însă cu timpul și el are să facă locul principiului de economie națională.

Grădina Episcopiei din dî în dî începe a fi mai renumită prin frecvența sa; chiar și mica piață ce incungiură acest loc de distragere a căpătat un aspect fórte plăcut prin frumósele edificii, ce o incungiură de tóte laturile. Deja se observă aici o gravitațiune a publicului, încat frecvența bulevardului din timpul resbelului astăzi se pare a fi deplășată în piața Episcopiei. Piața acésta are cel mai frumos viitor.

Să intrăm puțin în grădina Episcopiei! Mi-aduc aminte de pățania unui tiner literat italian, ce venise în anul trecut să vedă Bucuresei și pe Români.

'Voiam — începî el — să fac o vizită la dl M.

Când ajung la grădina Episcopiei, vîd că plecasem de acasă prě de timpuriu, me dau jos din birjă și me hotăresc în timpul ce-l aveam încă la dispoziție, să-l petrec în aerul puțin mai curat al gradinei dela Episcopie.

'Me așed pe o bancă și încep a studiá fisionomiile, imbrăcămîntea și mișcările trecătorilor, ca tot omul ce venind într'o țeră străină, voesce să studieze poporul în tóte mișcările vieții sale.

'De odată observ, că o damă imbrăcată elegant se indreptază spre mine și apoi cu voce complesantă me intrébă în limba română să-i spun câte ore sînt? Eu până aci nu vorbisem nici un cuvînt românesc. Dară dama aceea vorbiá așa de lámurit, încat eu pricepusem îndată ce voesce. Me uit la orologiu și-i dîc în limba italiană: 'Doue ore, fără un sfert'. Ea-mi spune: 'Nu pricep'. Eu repetez aceleași cuvinte și în limba francesă. Ea continuă érăș: 'Nu pricep'. Atunci începui și eu în limba română: 'Și eu nu pricep, dómná'.

'Dama însă nu se depărtază, ci continuă conversațiunea cu mine tot în limba română:

'— Dvóstre sînteți străin, domnule.

'— Străin, dómná, — respunsei eu.

'— Și de unde sînteți, decă e permis a intrébă?

'— Dela Italia, — dîc eu tot în limba română.

'— Și ve place Bucuresei?

'— Place, dómná.

'Nu scîu decă am dîs bine ori nu, căci dama zîmbind se aședă lângă mine pe bancă și urmă conversațiunea tot în limba română mai mult ca un sfert de cră, și-ți mărturisesc, că pricepeam tot.

'Decă nu mi se 'ntêmplă acésta, póte nu încercam nici odată a vorbi românesc; așa însă acum începutul l'am făcut și m'am convins, că și eu scîu ceva românesc.

'După vr'o de ce minute dama se ridică de pe bancă și apoi zîmbind spre mine, imi dîse franțozesce, că vorbesc prě bine românesc și salutându-me, se departă făcîndu-mi un compliment delicat.

'Eu remasei uimit de pățanie și vėđui ce element bun de concuistă națională sînt damele Dv.

'— Of! sînt pline de spirit, fórte amabile, — dîsei, dar...

'— Dar? — rae intrerupse amicul meu.

Scosei iute orologiu și dîsei:

'— E timpul. Putem să mergem la dl M.

Și plecarăm într'acolo pe jos, căci strada Mercur e aprópe.

Echo.

Frumșete spaniolă.

— Vėđi ilustrațiunea de pe pagina 297. —

Tóte națiunile au fala lor.

Germánul crede că este fundamental, englesul pre-tinde a fi practic, francesul e complesant, italianul e născut musicant, ér spaniolul dîce că în patria lui se află cele mai frumóse femei.

Nu voim a combate acésta credință națională, dar nici nu prě putem. Ca să se convingă și cetitorii noștri, étă publicăm în nr. presinte un ideal de frumșete spaniolă.

I. H.

Literatura si arte.

Biografia lui Urechie. Originea și activitatea literariá a cronicarului Grigorie Urechie nu este încă de

plin limpedită. Dl Ioan Sbiera, profesor în Cernăuți și membru al Academiei Române din București, vine a contribui la luminarea acestei cestiuni, prin scrierea sa intitulată: „Grigorie Ureche”, contribuiri pentru o biografie a lui, publicată în Analele Academiei și estrasă de acolo și în broșură separată. Lucrarea academiceului nostru se împarte astfel: Isvóre, Originea familiei Urechiescilor (capitol reprodus în nr. prezente al foii noastre), Urechiescii în istorie, Grigorie Urechie. Timpul când s-a scris Grigorie Urechie cronica sa. Este Grigorie Urechie autorul adevărat al cronicei publicate sub numele său?, Isvórele folosite de Grigorie Urechie. Cum se vede și din acest sumar, autorul a nisuit a deslegă cât mai bine problema ce s-a pus. Dsa ni-a prezentat un studiu interesant și instructiv, pentru care îl felicităm. Prețul broșurei e 1 leu.

✓ **Din publicațiunile Academiei române** au apărut următoarele scrieri și se află de vânzare la librăriile Socec în București și Krafft în Sibiu: 1) Viéța și scrierile lui Grigorie Tamblac, de episc. Melchisedec. — 2) Despre Alesandru Mavrocordat Esaporitul și despre activitatea sa politică și literară de dl A. Papadopolu Calimachiu 20 bani. — 3) Dare de semă despre esposițiunea de electricitate dela Viena din 1883, de d. Em. Bacaloglu. 30 bani. — 4) Dare de semă despre esposițiunea de igienă din Berlin din anul 1883, de d. dr. I. Felix. 50 bani.

✓ **Buletinul Societății geografice române** din București, publicat prin îngrijirea dlui George I. Lahovari, secretarul general al Societății, a apărut și pe semestrul I din 1884, partea II, conținând Memoria și conferințe: 1) Conferința dlui inginer Hepites asupra Meteorologiei practice și formarea cartelor synoptice asupra prevederii timpului. — 2) Notice historique sur les Tsiganes de Moldavie et de Valachie, par Alfred Poissonier. Bucarest, 1854. 3) O notiță asupra Țigănilor de George I. Lahovari. — 4) Premiul „General George Manu”. — 5) Erată.

✓ **Cântăreța Elena Teodorini** a început seria reprezentățiunilor sale în America cu succes strălucit. Doue luni va jucă în Buenos-Ayres și doue luni în Rio de Janeiro, apoi se va întorce la Madrid, pentru a-și termina al treilea an al angajamentului ei în capitala Spaniei. După acest timp, în urma stăruințelor dlui Massenot, se va duce la Paris.

✓ **Din scrierile lui S. Bodnarescu** a apărut un volum de 360 pagini la Cernăuți, cuprindând poesii și tragediile: „Lăpușnean Vodă” și „Rienzi”.

✓ **Marșul stégului** dedicat gloriosului regiment nr. 50 (Marele duce de Baden) din Alba-Iulia de Gr. Ștefănescu, a apărut ca supliment musical la „Doina”, organul musical din București. „Doina” apare în fie-care duminică și costă pentru străinătate pe un an 8 lei, $\frac{1}{2}$ an 5 lei.

✓ **Biblioteca națională.** Sub acest titlu au început a se tipări în librăria dlui Samitca în Craiova o serie de scrieri din literatura noastră națională, în edițiuni mici, în 16° cu câte 25 de bani (10—12 cr.) volumul, asemenea edițiunilor germane a lui Reclam. („Universal Bibliothek”). Laudabilul scop al acestei întreprinderi este de a înlesni răspândirea scrierilor de valoare ale literaturii noastre, cum arată devisa de pe frontispiciul cărții: „un popor trebuie să-și cunoască literatura, căci e a sa”. Primul volum, cu o prefață în care se arată scopul și importanța unei asemenea edițiuni și necesitatea ei la noi, cuprinde „Vêrful cu Dor” una din cele mai frumoase povești de Carmen Sylva, procesă de o notiță biografică și de portretul Augustei autóre.

✓ **Biblioteca Românilui.** A apărut în această bibliotecă: „Capița roșie”, frumoasă scriere, a dnei Fany Millet Notley, în care este descrisă viéța și peripețiile

prin care trec nihilistii din Rusia. Prețul celor doue frumoase volume 3 lei. În aceeași bibliotecă se găsește: „Cayetano Victoria”, în care d. Lucien Briort descrie cu viii culori luptele pentru independența Mecsicului. 1 volum costă 1 leu.

✓ **Din literatura franceză.** Editorul Leroux din Paris a întreprins publicarea în edițiune separată a studiilor publicate de d. A. D. Xenopol în „Revista Historique”. Volumul va purta titlul: „Une énigme historique: Les Roumains au Moyen-Age”.

✓ **Teatru de vèrà în București.** Cetim în „Românul”: În curênd va începe în grădina Rasca o nouă serie de reprezentațiuni. Printre actorii ce vor jucă, se dice că vor fi dnii Hasnaș și Hagiescu, dnele Romanescu și Botez.

✓ **Fisiografie,** curs elementar de introducere în studiul naturii de Sabba Ștefănescu, carte aprobată de ministru instrucțiunii publice din România, a apărut la București. Prețul unui exemplar 2 lei.

✓ **Statistica țărelor din București.** Astăzi apar în capitala României următoarele țiare: *Oficiale:* Monitorul oficial, Monitorul comunal, Monitorul ôstei. *Politice:* Românul, România, România Liberă, Telegraful, Națiunea, Resboiul, Resboiul român, L'Indépendance Roumaine, Bukarester Zeitung, Bukarester Tagblatt, Bukarester Salon, Poporul, Trăsnetul, Silogy, Iris, Reforma, Progresul Medical, Fraternitatea, Apêrătorul, Cooperatorul, Funcționarul, Deșteptarea, Curierul Financiar, L'Economiste Roumain, Dreptul. *Literare:* Literatorul, Educatorul, Revista pentru istorie și archeologie, Economia rurală, Revista militară, Biserica română, Biserica ortodocșă, Ortodocșul, Cîmpoiul, Dreptatea, Zorile, Spitalul, Buletin telegrafo-poștal, Ciulinul, Cugetări mensuale, Cocoșul, Gogôsa patriotică, Peșul, Comóra, Curierul districtelor, Opinea, Le Bossu, Țera nouă și Revista societății Tinerimea română. În totalul 53, din care 13 cotidiene, pe când celelalte de 3 ori, odată pe săptămână, odată la 15 zile ori odată pe lună.

C e e n o u ?

✓ **Sciri personale.** Dl Teodor Pop, proprietar mare de Checheș în Bănat, a dăruit bisericii din Giula-română, locul născerii sale, 200 fl., în numele soției sale dnei Ofelia n. Popovici 200 fl., în numele sócrei sale dnei Carolina Popovici 100 fl., cu totul 500 fl.

✓ **Hymen.** Dl dr. Nicolae Ciacian de Beldiu, medic comunal în Pecica-română, comitatul Arad, la 18 l. c. s-a încredințat de soție pe dșóra Livia Bogdan, fiica dlui Vincențiu Bogdan avocat în St. Nicolau-mare. — Dl Octavian I. Russu, candidat de avocat, și-a serbat la 22 jun. cununia cu dșóra Alesandra Sterca Șuluț, fiica dlui Iosif Sterca Șuluț, jude reg. în pensiune la Sibiu. — Dl Paul Grec Görög învățator gr. c. la școla II din Șeitin s'a logodit cu dșóra Maria Bêtrănuț, fiica dlui George Bêtrănuț învățator gr. c. în Semlac, comitatul Ciănad.

✓ **Aniversaria morții lui Șaguna.** Astăzi sâmbetă în 16/28 iunie se implinesc un-spre-dece ani dela mórtea fericitului archiepiscop și mitropolit Andrei bar. de Șaguna. În acesta și se țin parastase în multe biserici românesci, pentru repausul sufletului marelui arhieru.

✓ **Protopresbiteri noi.** În săptămânile trecute s'au făcut următoarele alegeri de protopresbiteri în arhidieceasa Sibiului: în protopresbiteratul Bistriței s'a ales dl Simeon Monda, în al Zărândului dl Vasilie Damian, în al Câmpenilor dl Romul Furdui.

✓ **Deputații români** aleși pentru dieta Ungariei sânt următorii: Vincențiu Babeș național la Sasca în Caraș-Severin, Ioan Beleş guvernamental la Radna în Arad, Sigismund Ciplea guvernamental la Șugatag în Mara-

mureș, Trăian Doda național la Caransebeș în Caraș-Severin, dr. Iosif Gall guvernamental la Recaș în Timiș, Constantin Gurban guvernamental la Josașel în Arad, Petru Mihali opozițional moderat la Vișeu în Maramureș, Atanasiu Răcz guvernamental la Becicherecul mic în Timiș, Alesandru Roman guvernamental la Ceica în Biharea, George Szerb guvernamental la Zorlenț în Caraș-Severin, Petru Truța național la Baia-de-Criș în Hunedóra, Gerard Wéghseő guvernamental la Beiuș în Biharea. Cu toți 12.

București véra. Bucureștiul, scrie cronicariul „Românului”, a adormit. Ziua, séra, nóptea nu e nimic de făcut. Lumea plécă mereu. Fericíți sînt aceia, cari se pot duce să respire câteva luni aerul sánétos al munților ș-al mării. Sinaia ș-a pus deja pe frunte vélul seu de verdéță. Otelurile sînt gata pentru călători. Constanța, mărăgăritarul mării negre, ș-a spélat fruntea în spuma ei și ca o cochetă sigură de lanturile sale a început să facă din ochiu amatorilor de băi de mare. Slănicul, Lacul sárat, Balta albă, Puciósa, C. Lung, Bășca, tóte strigă că sînt gata, arétându-și calitățile, plăcerile și avantajele. Lista e mare, n'ai decăt să alegi cât Bucureștiul a devenit imposibil. Căldura, aerul, uríțul, tot contribuie a face să-l părăsesci cu plăcere pentru câtva timp. Singura plăcere care o poți gustá e plimbarea diminéța la șosea. La 7 ore sórele n'a rásbit încă cu rațele sale de foc chioșcurile. Aerul e bun și parfumat. Florile și copacii te imbétá cu mirosul lor. Paserile cántă, și prin aleiuri se plimbá o lume alésá și frumósá. Dar n'ai mult timp ca să gusti acésta plăcere. La 9 ore căldura a devenit imposibilă. Trebuie să fugi acasă să te inchidí într'o nópte factice combăténd rațele sórelui care vre să-ți facă din odaie un cuptor. Până la șese ore, orașul e trist. El nu se animá puțin decăt la vremea mesei. Unul câte unul, ómenii es și cafenelele încep să se umple de consomatori. Pe trotuar se întind mese, care devin ca o furnicărie. La Capșa tineri eleganți își etalézá moda și spirítul; deputații cei tácuți dela Camerá discutá și elegantele vin ca la vénéátóre, strápungénd cu ságețile ochilor lor pe fluturii cari sbárníe pe lângá páharul de maderá séu cofeturile care nu sînt decăt un pretext. Séra Rașca, Stavri, Opler și concerturile din grădina Oteteleșan. Multe distracții, dar nici una bună.

Esamene. În *institutul Andreian* pedagogico-teologic gr. res. din Sibíu esamenele publice se țin dela 18—30 iunie st. v. — *La Sibíu* în șóla románá de fetețe a Reuniunii femeilor románe de acolo esamenul anual se va ținé la 16/28 iunie.

Opínca Románá. Sub titlul acesta s'a înființat la Sibíu o nouă societate. Scopul acesteia este: susținerea, cultivarea și desvoltarea náționalismului român în ținuturile locuite de románi ale imperiului austro-ungaric. Conform acesteia membrii societății vorstáruí, ca în familiile románesci să se cultiveze moravurile náționale, să se introducă portul románesc; Societatea va ajutorá invétáméntul public și va mijloci ca numele nerománesci să se romániseze.

DI Ioan Bumbac, profesor în Cernáuți, a publicat o mică scriere în limba germáná: „Principiile noiei ortografii”. Autorul desfășurá pe 11 pagine lámurit și precis principiile ortografiei adoptate de Academia Románá din București, ortografie introdusá printr'un emis al ministerului cultelor din Viena ca obligatóre și în șólele din Bucovina.

Societatea „Petru Maior” a junimei románe studióse la universitatea din Budapesta ne-a trimis raportul seu general pe anii școlari 1882/3—1883/4. Din aosta scótem urmátórele împártășiri relative la activitatea Societății: a retipárit „Istoria pentru începutul Románilor în Dacia” de Petru Maior; a ales 28 de

membrii onorari dintre cei mai de frunte bărbați románi de pe teritoriul Ungariei; a arangiat o serată literarie-musicală, și a ținut mai multe ședințe. La sférșitul anului școlar de acuma Societatea are 901 opuri în 980 tomuri. Cassa: fondul permanent 3514 fl. 81 cr., fondul disponibil 348 fl. 66 cr. Oficiantii Societății. a) Membrii comitetului: Dr. George Crenicean președinte, Valeriu Olariu vice-președinte, Gerasim Sêrb secretariu, Romul Furduiu și Nicolae Moșu notari, Pachomie Avramescu bibliotecar, Emiliu Buttyan cassar și Aurel br. Popp controlor. b) Membri în comisiunea criticátóre: Alessiu Manguica, Alesandru Millian, Valeriu Olariu, Paul Rozvan și Gerasim Sêrb.

Adunare invétátorească. Reuniunea invétátorilor románi sélágeri va ținé adunarea sa generală de est-timp în comuna Santéu la 3 iuliu st. n. sub presiđiul dlui profesor Gavril Trif.

Reuniunea invétátorilor románi din giurul Gherlei a ținut adunarea sa generală în anul acesta în Sântete-Jude, la pro-opopol Vasilie Pușcar, fiind de față 60 membrii ordinari, mai mulți onorațiori și o cunună de dame. A presiđiat canonicul M. Șerban. S'au cetit raportul secretarului și al cassarului. Apoi se cetirá doue disertațiuni, una de Petru Grama despre necesitatea industriei de casá, și alta de Ioan Têrnovean despre necesitatea și folosul bibliotecelor poporale. Urmá un pránđ comun. După miédáři se ținú esamen. A doua đí s'a mai ținut o ședință. Viitóreá adunare se va ținé în Minteul Gherlei.

Societatea de lecturá și de cántári a studenților románi dela gimnasiul superior r. cath. din Cluș va ținé la 29 iunie ședință publică cu urmátóreá programá: 1) „Cuvént de deschidere”, rostit de presiđintele Societății Ioan R. Cherecheș, stud. de clasa a VIII. 2) „Un resunet” poezie de A. Mureșan, intonatá de corul vocal. 3) „Cond țiunile creșcerii adevérate”, disertațiune premiátá de soc, prelesá de autorul Georgiu Popescu, stud. de clasa a VII. 4) „Movila lui Burcel”, poezie de V. Alesandri, declamatá de Ioan R. Cherecheș, stud. de clasa a VIII. 5) „Serenadá”, poezie de Virg. Satropa, cántatá de Ioan Vereș și acompaniat pe violiná de Alesandru Silași, ambii stud. de clasa a VII. 6) „Cântec din esil”, poezie de D. Bolintinean, declamatá de Valeriu Abui, stud. de clasa a VI. 7) „Secretul ursitei”, novelă socială, premiátá de soc., prelésá de autorul I. R. Cherecheș stud. de clasa a VIII. 8) „Unde ești?” poezia de Th. Șerbanescu, melodia de Cavadia, cántatá de Vasiliu Vutca, stud. de clasa a VIII. 9) „Versul unui român”, poezie de A. Mureșan, declamatá de Clemente Barbul, stud. de clasa a V. 10) „Vorbire de închidere”, rostitá de Georgiu Popescu, stud. de clasa a VII.

Concurs pentru stipendie din fundațiunea lui Gozdsu. Prin acésta se escrie concurs pentru un stipendiu din fundațiunea lui Gozdsu de 500 fl., la cas de gradațiune un stipendiu de 400 fl., eventualminte de 300, 200 séu 100 fl., cu observare, că se dá preferință concurenților pentru studiile tehnice și montanistice. Concurenții au de a-și adresá petițiunile instruate cu testimoniile școlastice, carte de botez și cu atestat de paupertate până la 10 august 1884 st. n. către Cancelaria fundațiunii lui Gozdsu, Budapesta, király-utca 13, însemnând în petițiune facultatea, la care, și locul, unde voiesce concurentul să studieze, precum și ultima poștá, unde vre să i se comunice rezultatul petițiunii. Totodatá sînt avisatí și stipendistii fundațiunii lui Gozdsu de a-și subșterne până la 10 aug. 1884 st. n. documentele, adecá Indicele, respective testimoniul școlastic în origine, ori în copie autentică, despre rezultatul studiilor în anul 1883/4 la Representațiunea fundațiunii lui Gozdsu, Budapesta, Király-utca 13, pentru că la din contra se vor lipsi de stipendiul avut. Budapes-

ta, 19 iunie 1884. Comitetul adm. al reprezentațiunii fundațiunii lui Gozdsu.

Societatea pentru cultura și literatura română în Bucovina va ține adunarea sa generală în Cernăuți luni în 7 iuliu st. n. Programul adunării va fi: raportul comitetului despre lucrările sale în 1882 și 1883, raportul revisorilor despre cercetarea socotelilor din anii aceia, raportul comitetului privitor la modificarea statutelor, încuviințarea bugetului Societății pe anii 1884 și 1885, discursuri și propuneri privitoare la interesele Societății, alegerea vice-președintelui Societății și a 11 membri ai comitetului, alegerea comisiei de trei spre cercetarea socotelilor anului 1884 și 1885. Din raportul comitetului, care se va prezenta adunării, vedem, că biblioteca Societății la finea anului 1883 a avut 2357 opuri în 2486 tomuri, 778 fascioare, 36 tablouri și 6 mape; cassa: capital imobil 7787 fl., obligațiuni 700 fl. 7200 franci, 1000 galbeni, în numerar 8619 fl. venit 2399 fl. 75 cr., spese 2694 fl. 36 cr. Deficit 294 fl. 61. Membrii: 7 onorari, 18 fondatori, 146 ordinari și 4 activi.

Maiialul din Abrud, arangiat la 9 l. c. de către reuniunea femeilor române de acolo pentru înființarea unei școle de fetițe române, a avut un succes bun. — S'a încasat 196 fl. 10 cr., spesele s'au urcat la 52 fl. 18 cr., deci vinitul curat a fost 143 fl. 92 cr. Comitetul reuniunii mulțămese prin diare tuturor cari au contribuit cu zelul și cu banii lor la acest rezultat frumos.

Danțuri românesce la Madrid. Cetim în „Rom. liberă”, că în săptămâna viitoare dnii Mocean și Velescu dimpreună cu elevii d-lor vor pleca la Madrid pentru a face cunoscute și surorii dela Marea-mediterană danțurile noastre naționale.

Balul din Gașa arangiat la 9 iunie de tinerimea română de acolo pentru îmbunătățirea fondului școlar profesional din loc în grădina ospetăriei lui „M. Polák” a avut succes bun. Petrecerea s'a început la 9 ore seara cu „Ardeleana” și a durat cu însuflețire până dimineața la 6 ore. Dintre dame au luat parte dnele Ardelean, Moțiu, Vancu, ved. Cornea, Lelca, Beleş, Urs, Popescu, Ștef și Ciabala; dșorele Stan, Beleş, Urs, Mușca, Ambrus și Ciabala.

Danțurile române. Se scrie „Doinei” organ musical din București, că ministerul instrucțiunii din România ar fi luat laudabila deciziune, de a trimite pe distincții gimnastici Mocean și Velescu prin diferitele localități locuite de Români spre a culege danțurile naționale, și apoi a forma din ele jocuri naționale de salon care să înlocuiască pe cele existente. Salutăm această dispozițiune.

Balada lui Iancu. „Doina” comunică, că mai mulți membri ai societății musicale „Uniunea chorală” din București, împreună cu președintele G. Brătian, doresc a avea o baladă în versuri privitoare la eroul Românilor ardeleni Avram Iancu, pe care să se întocmească o bucată musicală. Noi credem — dice „Doina”, — că nimeni n'ar pute reuși mai bine în descrierea vitejiei și mărețelor fapte ale eroului de peste Carpați, decât frații Ardeleni.

Vine cholera! O scire îngrozitoare s'a răspândit zilele trecute din Toulon în toate părțile lumii: Vine cholera! În numitul oraș-port s'au și ivit deja mai multe casuri, va să zică cholera e deja în Europa. La Toulon s'a transportat prin niște soldați aduși acolo pe un vas engles dela Suez. Locuitorii din Toulon au și început a se imprăscia prin toate părțile Franței. Guvernul frances numai decât a luat mesuri pentru ca să

oprească răspândirea epidemiei. Celelalte guverne asemenea fac dispozițiuni de precauțiune. Se speră, că va fi cu puțință a împedeca răspândirea cholerei.

Societatea „Petru Maior.” Budapesta 28 maiu. Una dintre condițiunile de căpeteniă pentru existența și prosperarea unei societăți este bunăstarea bănească. În considerarea acestei impregiurări, societatea de lectura „Petru Maior” a junimei române din Budapesta datorește deosebită recunoștință publicului român pentru bunăvoința dovedită față de dânsa la totă ocașiunea. În deosebi însă, de astă-dată se simte îndatorată a da expresiune viuei sale mulțămite Eminenței Sale Părintelui arhiepiscop și metropolit român gr. cat. al Blășului, dr. Ioan Vancea, pentru darul de 50 fl., Presânției Sale Părintelui episcop român gr. or. al Caransebeșului Ioan Popas pentru darul de asemenea de 50 fl., și Presânției Sale Părintelui episcop rom. gr. cat. al Lugoșului, dr. Victor Mihali pentru darul de 20 fl. Totodată se află îndemnată a exprima călduroasă mulțămite Presânției Sale Părintelui episcop român gr. or. al Aradului, Ioan Meșian pentru tacsă de membru fondator în suma de 50 fl., și dlui Nicolau Fekete-Negruț redactor la mai multe foi românesce, de asemenea pentru tacsă de membru fondator în suma de 100 fl. Repețind mulțămite societății noastre, profităm cu plăcere de ocașiunea de a asigura pe numiții binefăcători despre stima și recunoștința ce li-o păstrăm. *Dr. Crenicean*, președinte. *Aureliu Alexiu*, membru în com. de peste veră.

Sciri străine. *Imperatul Vilelm*, după cum scriu unele diare, în curând va face vizită părechei regesci danese. — În *Varșovia* se vorbește, că țarul Alesandru va vini în veră acosta acolo, spre a se întâlni cu moștenitorul de tron Rudolf.

Călin্দarul săptămânei.

Țiua sept.	st. v.	st. n.	Numele sântilor și sêrbătorile.	Sorele resare	Sorele apune
Duminea	3-a	după	Rusale. Evang. dela Mateiu c. 6, v. 2, a inv. 3.		
Duminea	17	29	Sf. Emanuil	4 5	8 1
Luni	18	30	Mart. Leontiu	4 5	8 0
Martți	19	1	Iuda fratele Dlui	4 6	8 0
Mercuri	20	2	Sf. Metodie episc.	4 7	8 0
Joi	21	3	Mart. Iulian	4 7	8 0
Vineri	22	4	Sf. Evservie	4 7	8 0
Sâmbetă	23	5	Mart. Agripina	4 8	7 59

La incheierea semestrului prim

ianuarie—iunie, cu nr. 26, recomandăm spriginirii onorab. public cetitor fôia noastră și în semestrul al doile.

Redacțiunea, cu ajutorul grupului de scriitori vechi și noi intruniți sub flamura noastră, își va da totă silinta să ofere familiilor române culte o fôie, care să fie la înălțimea literaturii noastre și să mulțămescă toate justele cereri ale cetitorilor.

Ne rugăm ca abonamentele să ni se răspundă de timpuriu.

Prețul abonamentului este însemnat în fruntea foii.

Colectanții vor primi după 5 esemplare unu gratuit.

Redacțiunea „Familiei”

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollós în Oradea-mare. Strada principală.